

DE Banier

AFSCHEID MET SOLI DEO GLORIA!

- ▶ Thema: Nederland in Europa. Over onze nationale identiteit
- ▶ Afscheid van Bisschop & Van der Staaij
- ▶ Ruissen: "Laat de SGP in Europa als een luis in de pels!"

bvd
advocaten

Recht *doen*.

**Onze advocaten zetten uw belangen op scherp.
Met ondernemerschap en passie. Om u te dienen.**

Advies nodig?

www.bvd-advocaten.nl

Barneveld | Hardinxveld-Giessendam | Kampen | Veenendaal

SINDS 1935
HUISMAN
keukens ■ sanitair ■ doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasserdam
078 69 32 541

WWW.HUISMANKEUKENS.NL

INHOUD

Verkiezingscongres 22

Meditatie	5
EP24, het programma	6
Binnenhof	7
Interview V/d Staaïj	8
Voorzitter	12
Europa	13
90 jaar SGP-jongeren	15
Varia	16
50 jaar WI-SGP	18
Haags nieuwsoverzicht	21
Verkiezingscongres	22
Harold Hooglander	24
Wilhelmus	27
Duits bloed	29

Beste SGP'er,

Deze uitgave van *De Banier* gaat over Nederland in Europa. Het gaat in het bijzonder over onze nationale identiteit. Aarnout van Gelder (WI-SGP) schrijft: "Het getuigt van gezond nationaal besef om (bijvoorbeeld) belangrijke documenten uit het Nederlandse verleden op hun waarde te schatten." Anderzijds is er ook een doorgeslagen nationalisme dat 'gepaard kan gaan met een gevoel van superioriteit'. Daar hebt u het: een vaargeul met twee zijden waar je niet tegenaan moet varen.

ACTUALITEIT

Veel Nederlanders zijn bang dat we ons Nederlander-zijn verliezen. We maken ons druk over immigratie, islamisering, multiculturaliteit. En dát we ons daar (terecht) zorgen om maken, is onder meer te zien in de keuze die we op 22 november hebben gemaakt. De Partij voor de Vrijheid weet veel kiezers aan zich te binden. Hun slogan luidt 'Nederlanders weer op 1'. Ze willen gaan voor een land waar 'de Nederlander weer wordt gekoesterd'. 'Want Nederland is Nederland niet meer.' Daarom moeten we 'onze nationale soevereiniteit terugpakken'.

GEZOND NATIONAAL BESEF

Daar tegenover plaatsen wij het perspectief van het Plakkaat van Verlatinghe en ons Wilhelmus (zie pagina 27-29). Daar gaat het een stuk minder over 'pakken'. In het Plakkaat van Verlatinghe, een uitgebreide geboortekaart of nationale belijdenis van ons land, worden wel grenzen gegeven over wat we ons aan kunnen laten doen,

maar dat wordt dan toch altijd nog afgemeten aan Gods bedoelingen met overheid en onderdaan.

WARM HART

Dat de SGP dit thema een warm hart toedraagt, komt ook terug in sommige lijstjes van hoogtepunten van Kees van der Staaïj: tegenwoordig staat in ons nationale parlement de nationale driekleur op een centrale plaats. Dat hij wat klein is en soms schamperend 'kaasprikker' wordt genoemd, kan ook gewoon positief geduid worden, als een geuzenaam die verwijst naar kaas - een nationaal product waar we trots op zijn. En het kan ook een symbolische verwijzing zijn naar het nederige in de naam Neder-land.

Mocht u nog niet overtuigd zijn, dan kan ik u ook wijzen op het cadeau van een 100-jarige SGP aan de Tweede Kamer. Een prachtig kunstwerk van Jan den Ouden hangt in de Statenpassage: het Wilhelmus.

Ten slotte nog één ding: deze *Banier* is ook nog eens in onze nationale taal geschreven: het Nederlands. Hopelijk voelt u zich op alle bladzijden thuis!

Tolle lege, ik bedoel: neem en lees! ◀

SJON VAN DER REE DOOLAARD

eindredacteur

Nieuws en achtergronden in Bijbels perspectief

RD Zaterdag en de hele week
digitaal toegang
4 weken voor 1,99

Scan mij

rd.nl/Banier

rd
reformatisch
dagblad

met
aandacht
gemaakt

 **elke kast
op maat**
WIM VAN WOLFSWINKEL

*Bezoek onze
showroom voor
inspiratie en
advies.*

Barneveld • 0342 42 34 04 • elkekastopmaat.nl

Welkom bij
damesauto

Wij zijn een autozaak speciaal voor vrouwen. Zoek je een Mini, Fiat, of andere mooie auto? Kom langs en bekijk onze voorraad. Is je favoriet niet beschikbaar? Wij regelen het voor je! Als dames onder elkaar.

 damesauto

dames-auto.nl | 06 - 2393 3235
Stakenbergweg 103 Elspeet

► "Want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten."

Hebreeën 13:5

Gods blijvende nabijheid

Mede dankzij de SGP-inbreng tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen van 2020 is de ijsvogel een stuk bekender geworden. Deze vogel blijft kalm te midden van grimmige golven en is zo het symbool voor rust als het stormt op zee.

En stormt het momenteel ook niet op de wereldzee? Maar ook in het persoonlijke leven kan het stormen. En vanwaar zal dan je hulp komen? De Hebreeënschrijver wijst ons op een ongekende rust die er te ontvangen is in alles wat ons overkomen kan. Want niemand minder dan de Almachtige God Zelf heeft gesproken. "Want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten."

VERMANING

De Hebreeën hadden die bemoediging nodig. Ze dreigden te verslappen in het geloof. Het vuur van hun eerste liefde was gedoofd. Ze waren traag geworden in het horen. En zo klinkt de vermaning om door het geloof op Christus, de grote Zaligmaker, te zien. Dan alleen kun je vergenoegd – tevreden – zijn met het tegenwoordige. Dan alleen mag je zien op de eeuwige heerlijkheid die wacht, hoe het ook gaat in dit leven. Maar alles wat je wel of niet ontvangt, mag je zien in het licht van Gods genadige zorg.

DS. W.L. VAN DER STAAIJ

Scheveningen

En juist door deze belofte te herhalen, die ook al in het Oude Testament klinkt, herinnert de Hebreeënschrijver aan Gods onveranderlijke zorg. Hij blijft Dezelfde!

ONTDEKKING

Is dit dan niet de rijkste bemoediging die God kan geven, juist in tijden van onzekerheid en zorg? En voor wie is dat tot bemoediging? Is het niet voor eenieder die zichzelf machteloos en krachteloos weet? Voor eenieder die door ontdekkende genade heeft moeten belijden God wél te hebben

verlaten en het daarom te verdienen om eeuwig door God te worden verlaten. Maar de Goede Herder is in Zijn eenzijdige liefde gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Hij is daartoe aan het kruis op Golgotha van Zijn Vader verlaten geweest. Zo brengt Hij niet alleen tót de zaligheid, maar bewaart Hij door Zijn Woord en Geest ook bij die zaligheid. Hij belooft mee te gaan in dit leven. Hij leidt. Hij bewaart. Hij zorgt. Hij wijst de weg, ook waar geen pad te zien is. Hij houdt getrouw Zijn Woord.

BEMOEDIGING

Zo volgt na de aansporing om tevreden te zijn met wat je hebt een rijke bemoediging. "Want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten." Het staat er met de grootste mogelijke ontkenning. Hij, Die niet liegen kan, zegt: Ik zal u absoluut nooit loslaten of verlaten. Dat is onbestaanbaar! Zo belooft God Zijn blijvende nabijheid.

BLIJVENDE NABIJHEID

Als deze Koning je vasthoudt, gaat het goed. Hij belooft immers Zijn blijvende nabijheid. Hij brengt je eeuwig Thuis. En kun je dan nu niet rustig zijn te midden van woelige baren? Want Hij heeft het gezegd: "Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten!" ◀

Stem Christelijk. Rem Europa

...ONZE SLOGAN VOOR DE KOMENDE VERKIEZINGEN

De SGP zet zich in voor meer christelijke waarden en minder Europese Unie (EU). Europa moet terug naar haar christelijke wortels en zich beperken tot haar kerntaken. Dat is kernachtig samengevat de boodschap waarmee de SGP de verkiezingen ingaat.

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

Om Europa christelijker te maken (voor zover het onze inzet betreft) en de Europese Unie af te remmen, gebruiken wij drie speerpunten:

1. **VOOR CHRISTELIJKE WAARDEN**
2. **TERUG NAAR DE KERNTAKEN**
3. **RUIMTE VOOR ONDERNEMERSCHAP**

Deze speerpunten zullen in de komende maanden vaak langskomen en dan ook verder toegelicht worden.

PRESENTATIE

Op 26 januari werd ons verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen van 6 juni 2024 gepresenteerd. Dat

gebeurde in perscentrum Nieuwspoort in Den Haag. Daarom zult u in de komende Banieredities steeds meer daarover lezen. De afkorting EP24 bovenaan deze bladzijde staat dan ook voor de verkiezingen in 2024 voor het Europees Parlement.

Om u en uw omgeving naar de stembus te krijgen sprak Bert-Jan Ruissen, onze lijsttrekker voor deze verkiezingen, bij de presentatie: "Als SGP staan we eerst en vooral voor politiek met een open Bijbel, ook in Europa, en dat betekent dat we steeds weer teruggaan naar de kernvraag: wat vraagt God van ons in deze tijd?" De SGP wil dus terug naar de kern. Dat geldt ook voor onze boodschap aan Brussel. Ruissen: "Wij willen terug naar een Europa van de kerntaken. Geen superstaat. Een Unie die dienstbaar is aan de lidstaten en niet andersom." ◀

DOOR CHRIS STOFFER
PARTIJLEIDER SGP

KNOOPPUNTEN IN LAND EN FORMATIE

In Den Haag zijn twee zaken die de meeste aandacht krijgen. De begrotingen voor 2024 die, vanwege de verkiezingen, nog voor een groot deel worden behandeld in januari en februari en de voortgang van de formatie.

De begrotingsbehandelingen gaan naar een afrondende fase. Heel spannend is het niet. Het demissionair kabinet is niet voornemens om grote zaken op te pakken. Wij hebben een aantal praktische zaken ingebracht.

SGP-VOORSTELLEN

André Flach heeft aandacht gevraagd voor de schade die de wolven aanrichten bij schapenhouders. Ook heeft hij aandacht gevraagd voor de bestrijding van bosbranden op de Veluwe. Ik heb de vinger gelegd bij de kansen die de provincie Zuid-Holland laat liggen op het gebied van woningbouw. Diederik van Dijk heeft de afgelopen periode meerdere voorstellen ingediend om het toenemend antisemitisme in ons land een halt toe te roepen.

OPSTEKER

Een opstecker was een aangenomen motie om het toezicht op informeel onderwijs te beperken tot enkel die plaatsen waar sterke aanwijzingen zijn dat het broedplaatsen van radicalisering zijn. De minister van onderwijs, mevrouw Paul, meldde bij de begrotingsbehandeling

ling nog ferm dat de wet in het derde kwartaal van 2024 naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. Wij gaan ervan uit dat de wet wordt ingetrokken, of op zijn minst sterk wordt aangepast. We wachten de reactie van het kabinet af.

"EEN GRAAT IN DE
KEEL VOOR ONZE
FRACTIE IS..."

KNOOPPUNT HOEVELAKEN

De begroting van Infrastructuur en Waterstaat gaat voor een groot deel over hoe de wegen en rivieren erbij liggen. In het afgelopen jaar zijn er diverse nieuwe wegenprojecten in de ijskast gezet. Zeventien stuks maar liefst. We begrijpen dit, omdat er meer mensen en geld nodig zijn voor onderhoud van bestaande bruggen, viaducten en tunnels. Een graat in de keel voor onze fractie is dat ook de aanpak van knooppunt Hoevelaken onderdeel uitmaakt van die zeventien

projecten. Dit project is voor de oost-westverbinding cruciaal. Het is het grootste logistieke knelpunt van Nederland. Toen ik in 2018 in de Kamer kwam, was de belofte dat het project in 2023 klaar zou zijn. Een ruime meerderheid heeft een motie van SGP en CDA gesteund om dit project prioriteit te geven. We gaan ervan uit dat een nieuw kabinet de uitvoering weer oppakt. Op verzoek van de Statenfractie van Zeeland hebben we de vervanging van de Zeelandbrug op de kaart gezet. Hij kan nog zeker tien tot vijftien jaar mee. Het is wel zaak nu werk te maken van de voorbereidingen.

FORMATIEPERIKELN

Op het moment van schrijven is er met betrekking tot de formatie meer onrust gekomen. De datum van 12 februari moest een rapport van de informateur opleveren. Maar met die datum in zicht heeft het NSC van Omtzigt aangegeven dat deze onderhandelingsronde hen geen zicht geeft op een houdbare samenwerking. Hoe het verder zal gaan, is vast duidelijker geworden als deze Baniereditie verschijnt. Wij wachten het rustig af. ◀

“WEES NIET TE BANG. WEES VRIJMOEDIG IN WAAR JE VOOR STAAT!”

Afscheidsinterview met Kees en Marlies van der Staaij

DOOR AARNOUT VAN GELDER EN SJON VAN DER REE DOOLAARD

Als de u ooit in de Tweede Kamer bent geweest, zult u het wel weten: de Tweede Kamerbel kan schier eindeloos je trommelvliesen bewerken. Voor alle nieuwe Kamerleden zal dat wel wennen zijn. Is het misschien mede een opgebouwde allergie voor de rinkelende Tweede Kamerbel? Hoe dan ook, wij krijgen niet de kans om in Benthuizen de bel te laten rinkelen. Op de oprit worden we al opgewacht. Het is tijd voor een afscheidsinterview. Een aantal laatste bespiegelingen opgetekend voor SGP-leden.

Kees en Marlies van der Staaij zijn er wel aan toe: rust.

Juist als je nu de ontspanning gaat opmerken, kun je zien dat in de loop van 25 jaar politiek geleidelijk de spanning is opgebouwd. Die spanning kon niet worden uitgewist door de wekelijkse rustdag en zelfs niet door de langere recessen. De paraatheid, de alertheid, de bereidheid tot commentaar... Dat hoorde er gewoon bij. Daar zijn ze aan gewend

geraakt. Nu dus nog één interview en nog één afscheid op het congres van 10 februari... En dan is het welletjes.

VELE TERUGBLIKKEN

In het boek *Met recht Kees. 25 jaar daad bij het Woord* is al met 25 bijdragen een veelzijdig portret geschetst van wie Kees van der Staaij is. In de achterliggende tijd zijn er ook verschillende interviews met Marlies en vooral Kees in diverse bladen

verschenen. Daarnaast was er ook de toespraak van partijvoorzitter Dick van Meeuwen. Wat kunnen we daar dan nog aan toevoegen? Wij zullen een beetje terugblikken, een beetje naar binnen kijken en een beetje vooruitblikken.

ONTSPANNING

Het is Marlies duidelijk opgevallen: “Kees praat nu thuis meer dan anders. Hij mist natuurlijk zijn fractiegenoten waar hij

heel de dag mee kon praten. De werkdagen zaten anders al vol met gepraat. Vroeger deed ik veel dingen in het huishouden en die worden nu door Kees geregeld."

Dat Kees nu meer praat dan vroeger, komt ons juist goed uit. Wel wordt het nu de uitdaging om de juiste vragen in de beschikbare tijd te stellen. Maar eerst, aanhakend op Marlies' signalering: wat doe je dan zelf als Kees het huishouden meer voor zijn rekening neemt?

"Ik werk in de GGZ in Rotterdam bij De Hoop. Daar ontvang ik de hele dag mensen die behoefte hebben aan hulp bij psychische klachten of verslaving. Het mooie van dit werk is dat je een mens weer het gevoel kunt geven dat hij of zij de moeite waard is en hun leven niet voor niets is. Iedereen heeft gaven en talenten gekregen. Ik geef soms ook traumatherapie. Bij die cliënten is er vaak heel veel gebeurd. Als psycholoog ben je dan vaak de eerste die naar ze luistert, en ze probeert te snappen. Als mensen dan na verloop van tijd het leven weer aankunnen is dat wel bijzonder om te zien. Dat 'jezelf waardeloos voelen' is niet zoals God ons gemaakt heeft."

Hierin zien we een mooie parallel. Marlies: "Kees is in de politiek altijd met de waardigheid van het menselijke leven bezig geweest en daar gaat het in mijn werk ook over. Het is ook mooi als je aan mensen die bijvoorbeeld misbruik meegemaakt hebben, nog iets van het geloof kunt meegeven. Mensen veranderen soms hun levensstijl: als God in hun leven komt. Als ze dan problemen tegenkomen, gaan ze eerst in hun Bijbel lezen. Ik zie soms veel narigheid, maar de andere kant is er ook: dat mensen inderdaad weer naar de kerk gaan en in God gaan geloven. Dan zit ik soms toch wel met tranen in mijn ogen. Ik zeg ook altijd aan het slot van een gesprek: ik bid voor je."

Kees: "Dat vind ik mooi. Je moet soms op je woorden letten om geen onnodige weerstand op te roepen, maar wees ook niet bang om in je eigenheid naar buiten te treden. Ik heb gemerkt dat als ik dat

vanuit mijn hart deed, daar soms onverwacht heel positief op gereageerd werd. Dus je hoeft dan ook niet te bang te zijn. Wees vrijmoedig in waar je voor staat!"

Welk voorbeeld staat je dan bij?

"De actie met de billboards tegen overspel en het bezoek aan het programma *De Wereld Draait Door* was eigenlijk bedoeld voor de buitenwereld, maar werd ook gewaardeerd door jongeren uit de eigen kring. Die voelden zich daardoor meer bij de SGP thuis. Die stijl van optreden sprak hen aan: het actief naar buiten treden, ook bij gevoelige thema's zoals dit. Op ons speerpunt pro-familie wilden we niet alleen defensief zijn, maar ook assertief. Dat was niet mijn verdienste hoor, iemand als Arnoud Proos (toenmalig persvoorlichter, nu wethouder in Vlaardingen) had daar toen goede ideeën over en trok mij over de streep."

TEAMWORK

Blijkt daaruit de invloed van de mensen om je heen?

"Zeker! Sowieso is het team waarmee je werkt belangrijk. Vaak is er een samenspel van allerlei mensen. Het zit echt niet altijd in bepaalde personen met bijzondere eigenschappen. Het is altijd teamwork. Het team gaf inspiratie om bepaalde dingen te gaan doen en hielp met doordenken en ondersteunen. Zeker rond campagnes kwam dat ook veel vanuit het partijbureau."

En het thuisteam?

"Dan denk ik natuurlijk meteen aan een mediaoptreden over voltooid leven. Daarvoor droeg Marlies het advies aan om ook vooral niet te vergeten een relatie te maken met de oude man die zijn leven wilde beëindigen, de gesprekspartner aan tafel. Het is dan belangrijk om ook oog te hebben voor het persoonlijke en relationele. Marlies heeft dan voor mij een coachende rol."

Marlies: "Zelf heb ik niet het idee dat ik aan het coachen ben. Ik ben nu psycholoog maar werkte eerder als verpleegkundige. Daarin heb je veel

met mensen te maken waarbij de vragen rond voltooid leven zeer reëel zijn. Het lijden kan zo groot zijn! Het is prachtig als je aan een talkshowtafel komt met allerlei argumenten om die wet daarvoor niet te steunen, maar je moet ook rekening houden met de méns die er zit. Mijn werk als psycholoog is dat ook. Het gaat om het besef dat er een mens tegenover je zit in wiens leven iets gebeurd is. Misschien zouden debatten zo ook meer gevoerd moeten worden. Bijvoorbeeld bij het abortusdebat: dat je eerst kijkt over welke vrouwen we het eigenlijk hebben. Vaak nemen ze die beslissing niet zomaar, maar is het uit nood geboren. Wat kun je beter doen om aan die nood tegemoet te komen?"

We hebben het nu over het team, maar hoe heb je zelf kleur gegeven aan de SGP?

Kees: "Wat ik soms terugkreeg, was dat het gewaardeerd werd dat je een constructieve inbreng met een vleugje humor had. Mensen zeiden soms ook: jullie als SGP stralen een bepaalde rust uit. Dat is niet omdat we dat van tevoren zo geprogrammeerd hebben, maar het komt ook omdat we veel steun hebben van een trouwe achterban. De achterban vindt dezelfde dingen belangrijk die wij ook belangrijk vinden. Dat geeft stabiliteit. Je bent niet de ene week de held om de andere week weer verguisd te worden. Voor die stabiliteit en rust ben ik dankbaar. Al zijn er natuurlijk ook punten waar je af en toe discussie over hebt."

VERANTWOORDELIJKHEID EN VREUGDE

Hoe was het mogelijk om het werk 25 jaar vol te houden?

Kees: "In mijn eerste periode (van 1998-2002) was alles nieuw en moest je veel bijleren. Ik vond het toen ook heel verantwoordelijk en wilde het heel goed doen. Er was mij verteld dat SGP-Kamerleden zich altijd goed voorbereiden. Ik weet nog dat ik een keer bezig was met het voorbereiden van een debat over bodemsanering. Ik was toen tot diep in de nacht rapporten aan het doorlezen. En in zo'n debat heb je dan

Techno West Services

Heftrucks • Verreikers • Terminaltrekkers • Hoogwerkers

**VERKOOP
VERHUUR
ONDERHOUD**

Weihoek 6 | 4416 PX Kruiningen
0113 312 186 | verkoop@technowestservices.nl

www.technowestservices.nl

DIKKENBERG STAALMEESTERS STAALHARD DE BESTE!

Wij werken al ruim 20 jaar hard om dit te verwezelijken. Dat doen wij vanuit onze bedrijfs-hal in Lunteren én op locatie.

Wij leveren en monteren allerhande staalconstructies en beplating. Van complete bedrijfshallen, tot de staalconstructie voor jouw huis, aanbouw of nieuwe schuur. Maar we fabriceren ook alles op het gebied van trappen en hekwerken, cortenstalen objecten en alles op het gebied van RVS. Dit laatste voor bijvoorbeeld de trucksector, industrie of ook gewoon bij jou thuis.

Al deze projecten worden gerealiseerd door een middelgroot team. Dit heeft als voordeel dat je altijd persoonlijk contact hebt met de collega's tijdens de opdracht en realisatie ervan. De planning en de tekeningen werken we, samen met jou, in eigen huis uit. Tot slot staan we garant voor persoonlijke zorg en transparantie gedurende het hele project.

Om dit alles naar onze standaard te kunnen blijven realiseren hebben wij dringend behoefte aan een **ervaren lasser** (in een **goed gemotiveerde leerling-lasser** willen we ook graag investeren)

Voor het montagewerk, in de breedste zin van het woord, op locatie hebben we per direct plaats voor een **stoere staalbouwer die zelfstandig kan werken en iemand met inzicht, precisie en improvisatietalent.**

We bieden je een prettig salaris, een moderne werkomgeving met fijne collega's een goede beloning voor extra inzet van jouw kant.

Heb je interesse in wat we voor jou kunnen doen, of wil je solliciteren?
Bel ons dan snel op **0318-589428** en vraag naar **Jan**, mail naar info@dikkenberg-staalmeesters.nl of loop gewoon bij ons binnen op de **Goorsteeg 15a in Lunteren**.

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

een paar minuten de tijd om iets te zeggen. In het begin werkte ik ook alle zaterdagen door. Ik werd destijds een keer door een Statenlid op mijn schouder getikt, toen ik op een bijeenkomst een ernstig betoog had gehouden over de tijdgeest en je verantwoordelijkheid als politicus. Hij vroeg toen: 'Heb je er ook nog een beetje plezier in? Want anders houd je het niet vol.'

Wat was een kruispunt in jouw Kamertijd?

"Een bepalend moment is de moord op Pim Fortuyn. Ik was toen op weg naar Veenendaal voor een campagne-bijeenkomst. Die bijeenkomst werd met gebed begonnen en meteen weer afgesloten, omdat alle activiteiten stilgelegd waren. In Den Haag verzamelde zich een grimmige menigte. Het volksongenoegen kwam naar buiten. Ook onze democratie is een kwetsbaar bezit. We kunnen heel laetdunkend doen over het 'gepraat' in Den Haag, maar ons politieke bestel is wel een manier om conflicten in de samenleving vreedzaam te beslechten."

Je pleit dus voor de weg van de democratie. Maar was die weg altijd gemakkelijk?

"Uiteindelijk zijn de dingen waar je het minste plezier aan beleeft het meest belastend. Een goed debat was op zichzelf altijd een vreugde, al waren de zware ethische debatten wel vaak verdrietig en vervreemdend. Wat ik in

praktisch opzicht als belastend ervoer - en dat nam in de loop van de tijd toe - was om op elk moment óveral commentaar op te hebben. Van mij mag het ook best een tandje minder wat dat betreft. Als we een helder profiel hebben en daaraan werken, hoeven we niet altijd vooraan te staan om op elk incident te reageren. Iedereen kan nu wel dromen dat we voor het leven, het gezin, Israël en Bijbelse waarden zijn. Die vastigheid kan de krampachtige focus op het altijd maar reageren op de ophef van de dag nuanceren."

TERUG- EN VOORUITBLIK

Hoe kijken jullie terug en vooruit?

Marlies: "We zijn die vijftiengintig jaar echt gedragen en uit- en doorgeholpen. Het is een lange intensieve periode geweest, maar het vloeit ook weer geleidelijk uit ons leven. We hebben allebei ook het gevoel dat het zo goed geweest is. Ik vind het mooi dat Kees op deze manier een bijdrage heeft mogen leveren, maar het moet ook niet té lang duren. Ik gunde Kees ook heel erg dat hij kon stoppen, dat de hectiek voorbij is. Met name de druk van de media, dat je overal gelijk iets van moet vinden."

Kees: "Als ik terugkijk in de geschiedenis, zie ik veel sombere voorspellingen over hoe het met de SGP zou gaan, die niet zijn uitgekomen. De verloren derde zetel zouden we nooit meer terugkrijgen, bijvoorbeeld. Maar die kwam wél terug. Ik zou zeggen: wees niet te veel bezig

met alle mogelijke zorgen over de toekomst. Probeer in het heden zo goed mogelijk te staan voor onze Bijbelse opvattingen en dichtbij God te leven. Verwacht het ook van Hem. Dat is ook wat ik geleerd heb van vervolgte christenen."

Marlies: "Ik ben wel wat bezorgder dan Kees. In mijn werkveld kom ik de wereld tegen waarin alle zonden bij elkaar komen. Hier leven we heel beschermd, maar onze kinderen groeien op in een tijd met conflict in het Midden-Oosten, Oekraïne, onzekerheid over de geopolitieke strategie van China, enzovoorts. Wat mij hoop geeft, is wat ik ook in mijn werk zie. Juist daar waar de duivel is, is God ook. Dat geeft mij weer moed. En vooral de tekst: 'Zonder Mij kunt gij niets doen'. Het hangt niet van mij af en het enige wat ik moet doen, is vragen of God erbij wil zijn."

Kees: "Tegen de achtergrond van deze wereld: hoe zou je eigenlijk positief kunnen zijn dan alleen door omhoog te kijken? Dus het realisme over de gebrokenheid van deze wereld en de hoop horen voor mij bij elkaar. Als je alle ellende op je laat inwerken, zou je wegzakken in een moeras van moedeloosheid. Verwacht daarom ook niet te veel van wat wij kunnen. En dan is er toch ook het wonder van het 'nochtans'; dat er nog lichtpuntjes zijn, dat God regeert. Dat biedt ondanks alles grond voor hoop." ◀

Verontrust en bemoedigd

Eind januari ging ik naar een internationale conferentie in Brussel. Tijdens de wandeling naar de gebouwen van het Europees Parlement zie je standbeelden en straatnamen met namen van de grondleggers van de Europese samenwerkingsgedachte. Welke ideeën hadden die mensen eigenlijk?

Zo zag ik een standbeeld van Paul Henri Spaak. Deze Belg was een grondlegger van de Benelux. Een douane-unie tussen België, Nederland en Luxemburg. Tussen deze landen zou er vrij verkeer zijn van geld, personen, diensten en goederen.

SCHUMAN

Robert Schuman geldt als een van de oprichters van de Europese Unie. Maar het begon met de EGKS, de Europese Gemeenschap van Kolen en Staal in 1952, waar ook Nederland deel van uitmaakte. De aartsrivalen Duitsland en Frankrijk hadden in 75 jaar tijd drie oorlogen gekend, waar staal en kolen nodig waren voor de oorlogsindustrie. Door in deze sector vreedzaam samen te werken zou een oorlog voorkomen kunnen worden. De oprichters van de latere Europese Unie geloofden dus net als Spaak ook in samenwerking op economisch en politiek gebied om vrede en veiligheid in Europa te bevorderen. Dit was de oorspronkelijke bedoeling van de EU! Daarbij geloofden zij ook in het christelijk geloof als gemeenschappelijke basis van Europa. Maar dit beeld is grondig gewijzigd.

GEESTELIJKE OMMEKEER

De conferentie ging hierover. Pieter Moens, bestuurer van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS), is de initiatiefnemer van deze jaarlijkse conferentie voor leidinggevend in het christelijk onderwijs uit Europa. Vanuit dertien landen waren vertegenwoordigers. Daar hoor je hoe er een geestelijke ommekeer gaande is in heel Europa. Het recht van ouders om kinderen op te voeden in de Bijbelse leer, de Bijbelse visie op het huwelijk en het leven, het bestaansrecht van christelijke scholen. Dit alles staat onder grote druk. De genderideologie rolt over heel Europa heen in een hevigheid die door ons allen onderschat wordt.

PARLEMENT

Binnen het Europees Parlement is deze geestelijke ommekeer ook goed merkbaar. De absolute vrijheid van de mens lijkt de nieuwe religie te zijn. Die norm komt overal terug bij wetsvoorstellen. Bert Jan Ruissen, onze SGP-Europarlementariër, is voorzitter van een werkgroep 'menselijke waardigheid'. Die bestaat uit een klein aantal christenen uit verschillende landen binnen het Euro-

pees Parlement. Zij lopen de agenda's na, waar dit soort onderwerpen aan de orde komen. Men helpt elkaar om een Bijbels tegengeluid te geven. Wat denkt u van het voorstel dat klaarligt om het strafbaar te stellen als iemand een vrouw, die abortus wil plegen, op andere mogelijkheden wijst? Je mag er niet eens over praten of raad geven. Ongekend toch? Is dit niet ver verwijderd van de oorspronkelijke bedoeling van de Europese samenwerking? Waar bemoeit Europa zich mee!

BEMOEDIGD

Er kwam ook naar voren dat christenen in de verschillende landen gaan beseffen dat ze elkaar nodig hebben. Ouders in diverse landen kiezen er weer bewust voor om christelijke scholen te stichten, waar hun kinderen in de Bijbelse leer opgevoed worden. Er was herkenning, de Bijbel ging open en er werd gebeden. De grondtoon was: hard werken, maar het van God alleen verwachten. Dit is een andere vorm van Europese samenwerking. Maar, mijns inziens de belangrijkste. ♦

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

Een Europese identiteit? Nee, dank u

De Europese Unie probeert ons steeds meer 'Europeaan' te laten voelen. De pogingen zien we op scholen, op de weg en veel meer plaatsen. De SGP verzet zich hiertegen.

DOOR BERT-JAN RUISSEN

LID VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Voelt u zich ook meer Nederlander dan Europeaan? Maar de Europese Commissie wil graag dat u zich vooral een EU-burger voelt. Brussel doet van alles om de Europese identiteit te versterken.

VOLKSLIED

U kent al de Europese vlag: blauw met gele sterretjes. Zo is er ook een Europees volkslied (de "Ode aan de Vreugde", van Ludwig van Beethoven). En als u autorijdt, heeft u waarschijnlijk het EU-symbool op kenteken en rijbewijs.

Maar daar blijft het niet bij.

De Europese Commissie wil de EU verder uitbouwen met meer kenmerken van een staat. Daarbij hoort dat burgers zich een trotse Europeaan voelen. Plan is dat al op school een Europeagevoel moeten groeien - overigens samen met een genderneutrale houding. Brussel wil zulk EU-burgerschapsonderwijs stimuleren van kleuterschool tot volwassenenonderwijs.

U begrijpt al dat de SGP dwarsligt. Vorige maand stonden de 'Europese burgerschapslessen' op de agenda van het Europees

Parlement. Namens SGP stemde ik tegen. Net als eerder tegen plannen zoals een Europese digitale ID-kaart, plannen voor EU-brede transnationale Europarlementsleden en één EU-verkiezingsdag in alle EU-landen tegelijk.

SAMEN OP ECONOMISCH TERREIN

Kom op zeg. De pogingen tot een EU-identiteit gaan allemaal te ver. De EU is opgericht als samenwerking tussen landen, vooral op economisch terrein. Niet om uit te groeien naar een 'Verenigde Staten van Europa', met Nederland als een kleine provincie. Dat is geen oplossing, maar een probleem.

Veel burgers vinden 'Brussel' al te ver van hun bed. De afstand zou nóg groter worden als de EU sluipenderwijs tot een soort superstaat blijft uitgroeien. Daar helpt geen burgerschaps-propaganda tegen.

OP DE REM!

Brussel geeft deze maanden veel gas met deze voorstellen. Logisch, want in juni verdwijnt waarschijnlijk de huidige links-liberale, eurofiële meerderheid in het Europees Parlement. Want in

juni mag u naar de stembus voor de Europese verkiezingen. Peilingen duiden op een meerderheid aan SGP-gezinde partijen: conservatief en eurokritisch. Dan kunnen we op de rem trappen!

Een enorme kans dus voor onze SGP, mocht het ons gegeven zijn, om herkozen te worden in het Europarlement. Want dan vallen onze ideeën en voorstellen niet langer op doornige woestijngrond, maar in vruchtbare aarde!

Als dat gebeurt dan gaat de vlag uit: niet de Europese, maar uiteraard het rood-wit-blauw! ◀

"DE POGINGEN
TOT EEN
EU-IDENTITEIT
GAAN
ALLEMAAL
TE VER."

Waarde gaat over meer dan geld

Wij volgen op de voet ontwikkelingen voor non-profit organisaties en het mkb. Dat levert inzichten op die voor uw organisatie van waarde zijn.

Onze 9 vestigingen zijn bereikbaar via:

0343 41 59 40

info@vanreeacc.nl

vanreeaccountants.nl

**'passend
advies
voor
ZZP-ers'**

**'eerlijk advies
voor particulieren'**

**'duidelijk
advies
voor het
MKB'**

VERZEKERINGEN VOOR

ZZP

| PARTICULIEREN

| MKB

Het ontstaan van SGP-jongeren

De geschiedenis van het Landelijk Verband van Staatkundig Gereformeerde Studieverenigingen (LVSGS, of Landelijk Verband) laat zien dat het begin niet eenvoudig was. In de eerste decennia na de oprichting van de SGP-moederpartij in 1918 groeide het aantal vertegenwoordigers in Staten en raden, wat de noodzaak aan kadervorming deed ontstaan. Dit leidde tot de oprichting van studieverenigingen, voornamelijk in de nabijheid van lokale kiesverenigingen.

> **Wimke de Jong** Beleidscoördinator SGP-jongeren

Samenwerking gezocht

Het Landelijk Verband ontstond uit de behoefte om deze studieverenigingen te verenigen, waarbij eerst slechts een handvol verenigingen zich aansloot. De groei verliep traag, en in 1938 waren er slechts vijftien verenigingen bij het LVSGS betrokken, terwijl er landelijk vijftig studieverenigingen bestonden. Niet alle SGP-leden waren dus overtuigd van de noodzaak van een centraal verband.

Na een periode van stilstand tijdens de Tweede Wereldoorlog herpakte het LVSGS zich in 1946. Pas in 1961, met nieuwe krachten binnen het bestuur en een nauwere samenwerking met het SGP-hoofdbestuur, kende het LVSGS een periode van snelle groei en toenemende belangstelling. De introductie van het eigen tijdschrift *Onderling Kontakt* speelde hierin een cruciale rol. Ook de subsidie vanuit het ministerie van WVC (Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur) in de tweede helft van de jaren tachtig bood ons de mogelijkheid om duizenden jongeren aan te trekken.

De rol van SGP-jongeren

SGP-jongeren speelt vandaag de dag nog steeds een rol binnen de Nederlandse politiek. Met een sterke focus op traditionele christelijke waarden en politieke principes, blijft SGP-jongeren een belangrijke stem vertegenwoordigen in het maatschappelijk debat. Via diverse kanalen heeft de organisatie haar bereik uitgebreid door actief

te zijn op diverse platforms, waaronder sociale media, waar ze jongeren blijft betrekken en mobiliseren. Door deelname aan actuele discussies en het organiseren van evenementen en bijeenkomsten, blijft SGP-jongeren een dynamische kracht binnen de politieke en maatschappelijke omgeving van Nederland.

In de afgelopen jaren hebben talloze mensen op diverse plaatsen en vanuit verschillende posities zich ingezet voor SGP-jongeren. Gedurende deze periode heeft de politiek aanzienlijke veranderingen ondergaan, maar te midden van deze dynamiek het vaste doel en fundament van SGP-jongeren altijd standgehouden.

Missie

Het bedrijven van politiek met een geopende Bijbel is, was én blijft de onwankelbare missie van onze organisatie. Daarom is onze wens en bede uit Psalm 90:17: "En bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat."

Ben jij het nieuwe gezicht van SGP-jongeren?

De christelijke politiek
heeft jou nodig! Solliciteren
kan tot en met 1 maart!

Solliciteer nu!

actiefvoorsgpj.nl

Maak kennis met SGP-scholing!

De SGP biedt via sgp.nl/scholing trainingen aan in SGP-beginselen, vaardigheden en vakkennis. Het gaat dan bijvoorbeeld over het hanteren van de Bijbel in de politiek, het SGP-merk, de invulling van de functie van bestuurslid of raadslid/Statenlid, debatteren, speechschrijven, snel-lezen, mediawoordvoering en ledenwerving. We leveren desgewenst ook maatwerk! Vragen en suggesties zijn welkom via scholing@sgp.nl.

BEELDVERANTWOORDING

Pagina 1, 8-11, 22-23 en 24-25: beeld door
Cees van der Wal Fotografie
Pagina 6: beeld door Skyproductions
Pagina 21: Beeld Hanno de Vries

De redactie heeft geprobeerd de rechten van het beeldmateriaal zo veel mogelijk te regelen. Als u meent dat uw materiaal onterecht is gebruikt, verzoeken wij u om contact met ons op te nemen via debanier@sgp.nl.

Rectificatie

In editie 1 van De Banier, 2024 werd op pagina 22 vermeld "Roelofs opa zat al in de Veenendaalse raad en dat maakte dat hij als tiener al regelmatig bij de vergaderingen van de raad te vinden was." Veenendaal moest uiteraard gemeente Staphorst zijn.

AGENDA

WOENSDAG 28 FEBRUARI

Tijdrede Staphorst/Rouveen

Ds. K. Van Olst

19.30 uur | Staphorst, geb. HHG

WOENSDAG 20 MAART

Jaarvergadering Sliedrecht

19.30 uur

Sliedrecht, Scheldelaan 15, Calvijnschool

DINSDAG 26 MAART

Openbare ledenvergadering SGP Putten / verkiezingsbijeenkomst EP

Bert-Jan Ruissen

20.00 uur | Putten, De Akker

ZATERDAG 22 JUNI

Jaarlijkse partijdag SGP

Aanmelding kan via uw afdeling of kiesvereniging

STEMMEN VANUIT HET BUITENLAND

Goed nieuws voor Nederlanders in het buitenland! Voor de komende verkiezingen kan er ook vanuit het buitenland gestemd worden. Kent u mensen die daarvoor in aanmerking komen? Zo ja, geef hun een seintje, zodat zij zich kunnen registreren. Dat hoeft slechts eenmalig voor alle verkiezingen tegelijk.

Mogen we op uw steun rekenen om geen stem verloren te laten gaan? Aanmelden kan via deze QR-code.

Van de redactie

Een nieuwe editie van *De Banier* staat gepland om te verschijnen op donderdag 21 maart. De kopijdatum daarvoor is 4 maart. De daaropvolgende uitgave staat gepland voor donderdag 25 april.

NB: voor alle in dit blad genoemde data en verwijzingen naar de toekomst geldt: 'Deo volente'.

Europese verkiezingen 2024

SGP OP CAMPAGNE

De SGP gaat op campagne bij u langs.
Verschillende bijeenkomsten zijn zowel fysiek als online te volgen.

VRIJDAG 23 FEBRUARI

Studio Brussel

Migratie
@YouTube

DINSDAG 30 APRIL

Groningen

Bert-Jan Ruissen
(middag en avond)

DONDERDAG 16 MEI

Lijsttrekkersdebat

Bert-Jan Ruissen
Hilversum

WOENSDAG 22 MEI

Verkiezingsbijeenkomst

Bert-Jan Ruissen
Utrecht

VRIJDAG 15 MAART

Congres 'antisemitisme'

9.30 uur | Soesterberg

VRIJDAG 3 MEI

Vrij, Onverveerd!

Päivi Räsänen
Bert-Jan Ruissen
Chris Stoffer
20.00 uur |
Gouda, Achter de Kerk 2,
Sint-Janskerk

VRIJDAG 17 MEI

Congres over Europese thema's

Gouda, geb. Driestar
educatief

VRIJDAG 24 MEI

Gelderland

VRIJDAG 22 MAART

Studio Brussel

Abortus
@YouTube

ZATERDAG 25 MEI

Familiedag Apenheul

Apeldoorn

MAANDAG 15 APRIL

Borssele

Harold Hooglander

VRIJDAG 10 MEI

Debatavond

Huizen

ZATERDAG 18 MEI

Familiedag bij Open Doors

Bert-Jan Ruissen
(ochtend)
Gelderland

VRIJDAG 31 MEI

Slotconcert campagne

Utrecht, Domkerk

VRIJDAG 19 APRIL

Studio Brussel

Israël
@YouTube

MAANDAG 13 MEI

Woudenberg
Renswoude
Scherpenzeel

Ledenbijeenkomst + concert

Bert-Jan Ruissen
(middag/avond)
Overijssel

ZATERDAG 1 JUNI

Familiedag GeoFort

Herwijnen

DINSDAG 4 JUNI

Studio SGP

SGP.NL/AGENDA

Actuele informatie en precieze gegevens over de campagne staan op onze website. Het bovenstaande overzicht is slechts voorlopig.

WEBSHOP.SGP.NL

Ons assortiment is aangevuld met nieuwe vlaggen (ook geschikt voor schepen) en bouwhekspandoeken. Bekijk webshop.sgp.nl of stuur ons een bericht.

VRIJWILLIGERS GEVRAAGD

Zelf meedoen en bijdragen aan de campagne? Een (verborgen) talent inzetten? Stuur een bericht aan verkiezingen@sgp.nl

U kunt de SGP ook steunen door voor ons te bidden. Hartelijk dank voor uw steun!

Nationale soevereiniteit

Nederland is ruim 70 jaar lidstaat van de Europese Unie. De meningen over dit lidmaatschap zijn in ons land en in onze partij verdeeld. Sommigen vinden Europese samenwerking een goede zaak. Een noodzaak zelfs, want zonder de EU zou Nederland er helemaal alleen voorstaan. Als klein land word je al snel een speelbal van de grootmachten in de wereld. Samen met andere Europese landen sta je veel sterker. Voorstanders zien de EU als een reddingsboei voor de nationale staten.

DOOR JAN SCHIPPERS

DIRECTEUR WI-SGP

Maar er zijn ook veel kritischer meningen. Op steeds meer beleidsterreinen dringt de bemoeienis van 'Brussel' te ver door. De EU vormt zo een bedreiging van onze nationale zelfstandigheid en identiteit. Wie heeft er gelijk?

1648

Alvorens deze vraag te beantwoorden, is het goed in te zoomen op het begrip 'nationale soevereiniteit'. In het volkenrecht betekent dit dat een staat het recht heeft besluiten te nemen die geen goedkeuring behoeven van andere spelers op het internationale vlak. Dit

beginsel van nationale soevereiniteit werd voor het eerst verankerd in het Verdrag van Westfalen van 1648.

Dat is tegelijk het geboortjaar van de nationale staat. Ook 375 jaar later vormt hij nog steeds de belangrijkste vorm van politieke organisatie.

In de internationale politiek zijn alle staten gelijk. Om te voorkomen dat elke rivaliteit tussen staten uitdraait op een gewapend conflict, hebben vele landen ter wereld ervoor gekozen om op allerlei manieren met elkaar samen te werken. Zo'n samenwerkingsverband heet een

internationale organisatie. Denk daarbij aan de Verenigde Naties, de Wereldhandelsorganisatie, de NAVO en de Europese Unie.

PROBLEMEN HET HOOFD BIEDEN

Er is nog een reden voor internationale samenwerking. Veel problemen waarmee staten worden geconfronteerd kunnen ze niet zelfstandig oplossen. Denk aan eerlijke internationale handel, een goed milieubeheer, bestrijding van internationale criminaliteit en het bewaken van veiligheid en vrede. Veel bedrijven hebben productiecentra

De Vrede van Münster getekend (15-5-1648)

op allerlei plekken in de wereld. Ook is er een levendige handel in grondstoffen en landbouwproducten. Grensoverschrijdende problemen schaden de nationale belangen van een land. Om die problemen aan te pakken, gaan landen met elkaar samenwerken. Op papier wordt daardoor hun soevereiniteit een stukje minder, maar in de praktijk kunnen ze samen met andere landen de problemen beter het hoofd bieden.

"GRENSOVERSCHRIJDENDE PROBLEMEN SCHADEN DE NATIONALE BELANGEN VAN EEN LAND."

EINDE NATIESTAAT IN ZICHT?

In de loop van de twintigste eeuw nam de internationale samenwerking zo'n hoge vlucht dat steeds meer mensen de mening waren toegedaan dat de nationale staat een verouderd instituut was, de verdwijning nabij. Om die reden zijn er in Nederland (en in Europa) niet weinig politici die kiezen voor de vlucht naar voren en de vorming van een Europese superstaat bepleiten, waarvan dan de EU-landen deelstaten worden. Een Verenigde Staten van Europa dus.

GEEN SUPERSTAAT

Over deze wensdroom is de SGP sinds jaar en dag erg kritisch geweest. Die

dagdromerij zal volgens de SGP zomaar op een nachtmerrie kunnen uitdraaien. Waarom is de SGP tegen de vorming van zo'n Europese superstaat? In het kort noem ik drie redenen.

1. De nationale staten in Europa hebben elk hun eigen geschiedenis en geven allen op een verschillende manier invulling aan democratie en rechtsstaat.
2. De verschillen in geografische ligging op het continent veroorzaken dat EU-lidstaten een eigen kijk hebben op buitenlands beleid en geopolitiek. Ook het landschap is van invloed op de cultuur en de mate van openheid. Nederland is een vlak land en veel opener dan een bergland zoals Zwitserland. Ook hecht Nederland veel meer belang aan goede trans-Atlantische betrekkingen dan een land als bijvoorbeeld Frankrijk.
3. Verreweg de meeste burgers voelen zich verbonden met hun natiestaat en beleven democratie en politiek ook het meest op nationaal niveau en vervolgens in hun lokale gemeenschap. Europese politiek staat zover van hun bed dat ze daar maar weinig gevoel bij krijgen.

Bovendien spreken Europeanen allerlei verschillende talen. Wie een beetje realistisch is, kiest niet voor een Europese superstaat.

WEL SAMENWERKEN

In plaats daarvan kiest de SGP voor samenwerking in het verband van de Europese Unie. Want de verschillen tussen de landen nemen niet weg dat er ook veel overeenkomsten en gezamenlijke belangen zijn. Europese

afspraken over producten en diensten bevorderen de onderlinge handel. Richtlijnen voor het zuiveren van afvalwater maken het rivierwater in ons land schoner. En zo zijn er meer voorbeelden te noemen.

Nu is het niet zo dat de SGP blij is met alle regels die in Brussel worden afgesproken. Zeker niet. Soms zijn ze praktisch onuitvoerbaar. Juist daarom is het belangrijk om ook als SGP-fractie in het Europees Parlement een vinger aan de pols te kunnen houden. In goede afstemming met de fractie in de Tweede Kamer kan de SGP alert zijn op situaties waardoor gerechtvaardigde belangen in de knel komen. Denk aan de ondoordachte manier waarop de pulsvisserij is verboden. Het opkomen voor de bescherming van het leven en de geloofsvrijheid van christenen in Straatsburg en Brussel is niet van minder belang dan in Den Haag. Ondermijnende krachten zijn immers op al deze niveaus actief en verdienen bestrijding waar dat maar kan.

GAVE EN OPGAVE

Tot slot: nationale soevereiniteit krijgt een land door internationale erkenning van andere landen. Soevereiniteit is dus een gegeven goed. In Bijbels licht is het geen doel op zichzelf, maar heeft iedere overheid de opdracht om haar macht zo te gebruiken dat recht en gerechtigheid worden bevorderd. Onder de erkenning van God als de hoogste Soeverein. Want bij Hem rust de bron van alle gezag, op aarde en in de hemel. Dat belijden we telkens weer als wij bidden 'Uw wil geschiede'. ◀

In het jubileumjaar put het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP ook uit de lange historie van publicaties. In 1991 verscheen er een WI-studie die toepasselijk is op het thema van deze maand: *Nationale soevereiniteit: gave en opgave*.

GRATIS IN TE ZIEN:

PANDER
CONSULTANCY

Kwaliteit-, veiligheid en milieu managementsystemen op maat.

Pander Consultancy Gelderse Vallei

- Arbo Management (VCA, Veiligheidsladder ISO 45001)
- Kwaliteitsmanagement
- Milieumanagement (ISO 1400, CO2, CSRD)
- Interim QHSE manager

Pander Consultancy Betuwe

- Kwaliteitsmanagement
- Food safety (IFS, BRC, ISO, FSSC, BLK, SKAL)
- Interim kwaliteitsmanager

Pander Consultancy Betuwe

Telefoon: 06 1353 6562
E-mail: cornelis@panderconsultancy.nl
Website: www.panderconsultancy.nl

Pander Consultancy Gelderse Vallei

Telefoon: 06 3064 1635
E-mail: richard@panderconsultancy.nl
Website: www.pandergeldersevallei.nl

Meer informatie

Dambouw
Prefab mantelzorg- en woningbouw

> Mantelzorgwoningen

> Prefab woningbouw

> Recreatiewoningen

> Timmerwerk

Wekerom | info@dambouw.com | www.dambouw.com

CCl
Christian Council International

UITNODIGING

29 februari 2024 - Kesteren

Het Gezin: Zorg of Zegen?

Waarover: Demografische ontwikkelingen en de gevolgen daarvan
Wanneer: D.V. donderdag 29 februari 2024, 18:00-22:00
Wat: -Ondernemers buffet diner: 18:00-19:30 uur
-Publieksbijeenkomst: 20:00-22:00 uur, inloop 19:30 uur
Waar: Molen De Zwaluw, Batterijenweg 19C, Kesteren
Wie: Diederik van Dijk, Henk Timmer, Os. Al-Chalabi, Pieter Moens, Riekelt Pasterkamp, Henk Jan van Schothorst

Met Diederik van Dijk
lid van de SGP-fractie in de Tweede Kamer

Meer info en aanmelden

28 maart 2024 - Leerbroek

Gezin Gezien ?!

Waarover: Internationale Christelijke Gezinspolitiek
Wanneer: D.V. donderdag 28 maart 2024, 20:00-22:00 uur
Wat: • Besloten Business bijeenkomst in de middag, neem contact op
• Publieksbijeenkomst, inloop 19:30 uur
Waar: Den Hartog Riet, Leerbroekseweg 27, 4245 KR Leerbroek
Wie: De Ambassadeur van Hongarije in Nederland, Bert-Jan Ruissen, Henk Jan van Schothorst, Riekelt Pasterkamp

Bert-Jan Ruissen
Lid van het Europees Parlement namens de SGP

Meer info en aanmelden

Met de Ambassadeur van Hongarije in Nederland

GRATIS AANMELDEN

DONATIES WELKOM

<https://www.christiancouncilinternational.org/nl/evenementen>

From the river...

Al lange tijd is het Diederik van Dijk een doorn in het oog dat er Hamasleuzen door de Nederlandse straten worden gescandeerd. De beruchte tekst: *'From the river to the sea (...)'*, oftewel: we vegen heel Israël leeg, komt rechtstreeks uit het handvest van Hamas. Maar door juridische vaagheden konden Justitie, politie, burgemeesters en OM (Openbaar Ministerie) niet ingrijpen. Van Dijk diende daarom een motie in om die leus voortaan bij demonstraties in antisemitische context te plaatsen, zodat ingrijpen voortaan wél mogelijk is. Begin februari werd de motie aangenomen. Kort daarvoor wist Van Dijk ook de handen op elkaar te krijgen om antisemitisme voortaan zwaarder te laten wegen bij het intrekken of weigeren van verblijfsvergunningen. ◀

Opgelucht

"Met dit wetsvoorstel zou het mogelijk worden om alle vormen van informeel onderwijs aan kinderen onder staatstoezicht te stellen: scouting, cursussen, catechisaties enzovoorts, ik ben opgelucht dat dit plan nu van tafel moet," aldus Chris Stoffer in reactie op zijn aangenomen motie om dit toezicht te beperken tot alleen broedplaatsen van radicalisering. ◀

Boeren

"Elk stapje is er één," moet André Flach gedacht hebben toen hij met succes een aantal moties door de Kamer loodste voor zowel de natuur als voor de boer. Eigenaren van grasland krijgen bijvoorbeeld meer mestruimte en dat is goed voor de biodiversiteit, het klimaat én de ruimte op de mestmarkt. Samen met anderen regelde Flach ook 50 miljoen extra voor boeren die in 2023 hebben meegedaan met de 'ecoregeling'. ◀

Knooppunt Hoevelaken

Dat de SGP een regiopartij blijft, is wel te merken aan de inzet voor regionale verkeersknooppunten. Het zat Chris Stoffer flink dwars dat minister Harbers een streep had gezet door de geplande aanpak van knooppunt Hoevelaken. Na een lange strijd om stukken boven tafel te krijgen, moest er een nieuwe motie Stoffer aan te pas komen om alsnog hoge prioriteit te geven aan het infraproject. De schop moet nu alsnog zo snel mogelijk de grond in. ◀

Transgenderzorg

Omdat er vanuit wetenschappelijke hoek serieuze kritiek is op transgenderzorg en de veiligheid van minderjarigen, wil de SGP dat we in Nederland pas op de plaats maken. Ter discussie staan vooral hormonale behandelingen van kinderen. In een motie vroeg Diederik van Dijk daarom om een advies van de gezondheidsraad. Ook deze motie kreeg de steun van een meerderheid. ◀

Wolven en schapen

Tijdens de begrotingsbehandeling Landbouw bevroeg André Flach zijn collega Dion Graus op zijn standpunt over de wolf. Het kan dan een prachtig dier zijn, maar dat betekent toch zeker niet dat de wolf ongelimiteerd z'n

gang kan gaan en grote slachtpartijen mag blijven aanrichten onder schapen? Graus reageerde als door een wesp gestoken: "Waarom mogen mensen wel schap eten en mag een wolf dat niet?" ◀

Verkiezingscongres

...MET HET AFSCHIED VAN ROELOF BISSCHOP EN KEES VAN DER STAAIJ

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

Het is zaterdagmorgen 10 februari. De vogels zijn nog niet op, maar de eerste medewerkers van de SGP fluiten er al lustig op los. Een Nijkerkse congreszaal wordt versierd. Zitplaatsen worden geprepareerd. Aanmeldingsprocedures worden gecontroleerd.

Dit is de dag met een start van de verkiezingscampagne. De boodschap wordt voorgelegd aan de leden en het programma krijgt de puntjes op de i. Dit is ook de dag met een finish van twee Kamerleden. De boodschap van de SGP is jarenlang in de Tweede Kamer gebracht. Nu zit die taak erop. Een paar uur later stromen ruim 350 SGP'ers het congrescentrum binnen. Er wordt gespeecht, gediscussieerd en tientallen keren gestemd. Een uitslag wil ik u niet onthouden: met 99,4% van de stemmen is er een overweldigende meerderheid voor het programma dat staat voor 'Stem christelijk. Rem Europa'.

Iedereen die afgevaardigd was van kiesvereniging of afdeling, moest bij binnenkomst een code laten scannen. Het is een gezellige drukte.

Dominee G.W.S. Mulder spreekt onder meer over 2 Timotheüs 4:8. Hij wenst de afscheidnemende Kamerleden toe 'de kroon der rechtvaardigheid'.

Van links naar rechts: Bert-Jan Ruissen, Harold Hooglander, Kees van der Staij, Diederik van Dijk, André Flach in conclaaf voorafgaand aan het verkiezingscongres.

Op het podium zitten de bestuursleden en schrijvers van het verkiezingsprogramma. Het programma wordt toegelicht en standpunten worden verdedigd.

Toespraak van lijsttrekker Bert-Jan Ruissen

BESTE PARTIJGENOTEN,

Mocht u de komende maanden iemand tegenkomen die zegt: 'Ik weet niet of ik wel moet gaan stemmen, hoor. Brussel? Het zegt me allemaal niet zoveel.' Of, 'ik ben er gewoon op tegen'. Dan zou ik zeggen: we vragen 6 juni echt niet zoveel van u. Het enige wat we van u vragen is: geef de SGP het vertrouwen een luis in de pels te zijn en een helder christelijk geluid te laten horen. Ook in Brussel!

Stem christelijk. Rem Europa. Kies SGP!

Bert-Jan Ruissen

Zie voor een videocompilatie met pareltjes uit de Tweede Kamerdebatten ons YouTubekanaal. Beiden krijgen ook een uitgebreide toespraak van de voorzitter met veel waarderende woorden. Zie sgp.nl.

Afscheid. Definitief. Herinneringen. Dankbaarheid.

Psalm 72:11:

Zijn Naam moet eeuwig' eer ontvangen!

Men loov' Hem vroeg en spa'.

De wereld hoor' en volg' mijn zangen

Met "amen, amen" na.

BESTE SGP-VRIENDEN,

Wat was dat zaterdagmiddag 10 februari in Nijkerk een bijzonder moment. Bijzonder omdat wij, Kees en Marlies, en Roelof en Christien, op zo'n warme manier afscheid konden nemen. Niet van jullie, maar van onze actieve rol als volksvertegenwoordigers namens de SGP. We hebben de warme woorden en hartelijke wensen, de bloemen en de cadeautjes waarmee jullie dat moment vergezeld hebben laten gaan, zeer gewaardeerd. En dat geldt nog meer voor het oprechte meeleven en de stevige handdrukken waarmee die allemaal gepaard gingen. Zo ervaar je dat je sámen staat voor onze partij, ieder vanuit een eigen positie en met een eigen taak. Dat dit in zo'n hartelijke saamhorigheid kon, mag ons stil maken van verwondering. Daarom past ons dankbaarheid tegenover onze goede God, Die daarvoor alle dank, lof en eer toekomt. Soli Deo gloria!

Met hartelijke groet,

Roelof en Christien Bisschop

Kees en Marlies van der Staaij

“Mijn slaapkamer hing vol met verkiezingsposters”

In aanloop naar de verkiezingen voor het Europees Parlement op 6 juni 2024 D.V. wil de SGP haar leden ook graag kennis laten maken met de kandidaten van de lijst. Nu kunnen we daar Banieren mee vullen – wat we niet gaan doen – maar de lijsttop moet toch wel lukken. Daarom gaan we in dit februarinummer nader kennismaken met onze nummer twee: Harold Hooglander.

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

“MIJN EERSTE
BAAN IN
1998 WAS BIJ
DE EURO-
FRACTIE SGP/
GPV/RPF...”

LATEN WE PERSOONLIJK BEGINNEN. WIE IS ONZE NUMMER TWE EIGENLIJK?

“Ik ben Harold Hooglander, 50 jaar en getrouwd met Petra. We hebben twee dochters, Annemieke (23) en Jolinde (21). We zijn lid van de Gereformeerde Gemeenten. Na ons trouwen 25 jaar geleden zijn we in Capelle aan den IJssel gaan wonen en in 2006 verhuisden we naar Gouda. Daar wonen we nu met veel plezier in de historische binnenstad.”

TEGENWOORDIG EEN GOUWENAAR, DUS. MAAR WAAR LIGGEN JE WORTELS?

“Ik ben geboren in Puttershoek, een dorpje in de Hoeksche Waard in Zuid-Holland. Maar na drie jaar zijn mijn ouders verhuisd naar Lunteren op de

Veluwe. In deze agrarische omgeving heb ik een fijne jeugd gehad.”

JE STAAT OP DE KANDIDATENLIJST VAN EEN POLITIEKE PARTIJ. EEN JONGENSROOM?

“Van jongs af ben ik geïnteresseerd in de politiek. Ik weet nog dat ik als 13-jarige mijn slaapkamer vol had gehangen met verkiezingsposters en in 1989 volgde ik als 16-jarige integraal het debat bij de val van kabinet-Lubbers II. Tijdens mijn studie ben ik actief geworden als bestuurslid van de landelijke SGP-jongeren en werd ik medewerker van Statenlid en Eerste Kamerlid G. van den Berg.”

EN WANNEER KWAM HET EUROPEES PARLEMENT IN BEELD?

“Ondanks mijn bedrijfskundestudie in

Rotterdam heb ik bewust gekozen voor een meer maatschappelijk-politieke functie. Mijn eerste baan in 1998 was bij de Eurofractie SGP/GPV/RPF. Mijn kamergenoot was, jawel, Bert-Jan Ruissen! Ik ken hem dus al ruim 25 jaar. Ik was nauw betrokken bij de EP-campagne in 1999 die resulteerde in de verkiezing van drie Europarlementariërs, onder wie Bas Belder. In 2000 werd ik beleidsmedewerker bij de Tweede Kamerfractie voor Van der Vlies en Van der Staaij op de terreinen LNV (Landbouw, Natuur en Visserij) en SZW (Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Dat waren prachtige jaren. Door de veelvuldige contacten met de politieke afdeling van het ministerie van LNV heb ik in 2007 de overstap gemaakt naar LNV. Ik ging in 2012 bij de afdeling Visserij aan

de slag en ging na verloop van tijd bijna wekelijks naar Brussel om namens Nederland te onderhandelen over visserijverordeningen."

WAAR HOUD JE JE TEGENWOORDIG MEE BEZIG?

"In maart 2020 heb ik de overstap gemaakt naar het Kabinet van de koning om als raadadviseur van de koning aan de slag te gaan. Naast mijn werk ben ik sinds 2018 raadslid en vanaf 2019 ook fractievoorzitter van de SGP in Gouda."

WAT HOUDT DIE ADVISEURSFUNCTIE IN?

"Het Kabinet van de koning is de schakel tussen de ministeries en de koning. Als raadadviseur moet ik ervoor zorgen dat de koning goed geïnformeerd is over beleidsvraagstukken en politiek. Ik bereid werkbezoeken en contacten tussen de koning en bewindspersonen ook inhoudelijk voor, zoals bijvoorbeeld het wekelijkse gesprek met de minister-president."

DEZE BANIER GAAT OVER ONZE NATIONALE IDENTITEIT. HOE DRAAGT ONS KONINGSHUIS BIJ AAN DE NATIONALE IDENTITEIT VAN NEDERLAND?

"De koning is het symbool van nationale eenheid en is de verpersoonlijking van onze nationale identiteit. De Oranjes zijn immers verweven met de ontstaansgeschiedenis van ons land. In navolging van Groen van Prinsterer zien we daarin Gods hand in de geschiedenis. Voor mij is dan ook van belang dat we zuinig zijn op onze nationale soevereiniteit."

JE BENT DUS OOK RAADSLID. WAT IS HET BELANG VAN GOEDE INTERNATIONALE AFSPRAKEN VOOR EEN PRODUCT ALS GOUDSE KAAS?

"Hoewel we als SGP kritisch staan tegenover een politieke Unie, hebben we Europese economische samenwerking altijd positief beoordeeld. Als Gouds raadslid ben ik er natuurlijk trots op dat onze "Gouda kaas" in 2006 een internationaal beschermde geografische

aanduiding heeft gekregen, zodat boeren die deze kaas maken een betere prijs voor hun product krijgen."

STEL, JE ZOU DE KANS ERVOOR KRIJGEN, WAT ZOU JE ALS EERST WILLEN VERANDEREN IN DE EU?

"Ik zou dan graag een regeling willen waardoor lidstaten uit de eurozone kunnen gaan of daaruit worden gezet. Als SGP waren we tegen de invoering van de euro, maar toen werd beloofd dat er heel strenge regels waren om een sterke munt te garanderen. Hieraan heeft men zich nooit gehouden, waardoor de waarde sterk is verzwakt. Lidstaten die niet aan de afspraken (kunnen) voldoen, moeten uit de eurozone kunnen worden gezet."

HOE STA JE VERDER TEGENOVER DE EUROPESE UNIE?

"Ik krijg steeds meer moeite met wat genoemd wordt de 'ever closer Union', waarbij gestreefd wordt naar een Europese Politieke Unie. Ik ben er groot voorstander van dat onnodige Europese bemoeienis op veel terreinen, maar in het bijzonder onderwijs, zorg en sociale zekerheid, wordt teruggedrongen en de verantwoordelijkheid blijft van de lidstaten."

MAAR TOCH STA JE MET MOTIVATIE OP DE LIJST VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN?

"In de eerste plaats vind ik het eervol dat ik voor deze plek ben gevraagd. Het uitdragen van de boodschap waar de SGP voor staat in het Europees Parlement, is natuurlijk de belangrijkste motivatie. Ook heb ik ooit samen met Bert-Jan Ruissen voor SGP-jongeren het boekje "Europa blijft boeien" geschreven. Enerzijds heeft de EU de neiging om de nationale soevereiniteit steeds meer in te perken, anderzijds is de Europese samenwerking een fascinerend proces!"

DE STEMOPROEP VAN HAROLD HOOGLANDER:

"De uitspraak 'Elke stem telt' geldt natuurlijk bij elke verkiezing, maar nu wel heel in het bijzonder. Als iedereen

die bij de Tweede Kamerverkiezingen SGP stemde weer gaat stemmen, moet het mogelijk zijn. Maar het is erop of eronder! Bid en werk! We zijn daarin afhankelijk van de zegen van de Heere. Ik weet dat er SGP-kiezers zijn die tegen het Europese proces zijn en daarom bij de Europese verkiezingen nooit hebben gestemd. Tegen die mensen zou ik willen zeggen: Versta uw verantwoordelijkheid en ga stemmen! Bert-Jan Ruissen heeft de achterliggende jaren veelvuldig laten zien het principiële SGP-geluid in het Europees Parlement te vertolken. Het zou een enorm gemis zijn als dat Bijbelse geluid niet meer zou kunnen worden uitgedragen." ◀

"... EN MIJN
KAMERGENOOT WAS,
JAWEL, BERT-JAN
RUISSSEN!"

Specialist in dak- en wandbeplating

Utiliteit

Agrarisch

Renovatie

www.hardeman-vanharten.nl | 0318-461551

Hardeman | van Harten
Dak & wandbeplating

DE PATER SLOOPWERKEN

ASBEST
SLOOP
BODEM

we do **asbest**
as we can

055 506 14 02
depatersloopwerken.nl

Ga voor industriële automatisering naar **Hematech**

Wij ontwikkelen en installeren besturingen voor machines, lossen storingen op en voeren onderhoud uit. Hematech bestaat uit een team van professionals, die al jaren in het vakgebied werkzaam zijn.

Besturings-
systemen
programmeren

Verhelpen van
storingen

Onderhouden en
optimaliseren

Maasdijk 27, 4261 AC Wijk en Aalburg
info@hematech.nl | www.hematech.nl

De geboortepapieren van Nederland

"Dit document werd op 26 juli 1581 door de Staten-Generaal in Den Haag ondertekend en gepubliceerd."

DOOR AARNOUT VAN GELDER

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT VOOR DE SGP

In een *Banier*-nummer over nationale identiteit kan een uitstapje naar de geboortepapieren van ons land niet ontbreken. Uit de Tachtigjarige Oorlog die uitliep op de onafhankelijkheid van Nederland zijn verschillende bronnen overgeleverd die laten zien wat de leiders van het verzet tegen Spanje dreef. Dit artikel bespreekt twee van deze 'geboortepapieren': Het Wilhelmus en het Plakkaat van Verlatinghe.

HET WILHELMUS

Om te beginnen het Wilhelmus. Dit lied werd rond 1570 gedicht en is daarmee een van de oudste volksliederen ter wereld. Over de bedoeling van het Wilhelmus is al veel geschreven. Zo wordt door sommige onderzoekers gesteld dat het vooral een propagandalied is, bedoeld om zoveel

mogelijk mensen in te schakelen in het verzet tegen de Spaanse koning. Dit artikel kiest echter voor de interpretatie die dhr. A. Maljaars in zijn proefschrift over het Wilhelmus geeft. Op basis van een grondige studie concludeert hij dat het geen propagandalied is. Er ontbreekt namelijk een expliciete oproep tot verzet. Willem

van Oranje spoort het volk juist aan om te bidden om de hulp van God. Alleen van Hem is hulp te verwachten. Uiteraard krijgt dit alles zijn betekenis tegen de achtergrond van de oorlog met Spanje. Maar toch: ook in de strijd tegen Spanje moet niet de eigen vrijheidszin centraal staan, maar de gehoorzaamheid aan Gods wil. Oranje concludeerde dat deze

gehoorzaamheid in zijn tijd ongehoorzaamheid aan de Spaanse koning met zich mee zou kunnen brengen; al ging het aanvankelijk om de bestuurders die namens hem over Nederland regeerden. Vandaar het 'de koning van Hispanje heb ik altijd geëerd' uit het eerste couplet, en ook het vijftiende couplet (zie kader) spreekt hiervan. In de verschillende motieven voor de Tachtigjarige Oorlog benadrukt het Wilhelmus duidelijk het religieuze motief: Willem van Oranjes diepste motivatie was om *'In Godes vrees te leven'* (couplet twee). Het lied dient ook om het volk te troosten. De auteur roept op om op God te vertrouwen, ook als het erop lijkt dat de vijanden de overwinning zullen behalen. Een goede uitkomst is uiteindelijk niet van menselijke inspanningen te verwachten. Dat blijkt duidelijk uit het veertiende couplet (zie kader).

PLAKKAAT VAN VERLATINGHE

Naast het religieuze motief waren er ook andere motieven voor de Tachtigjarige Oorlog. Die komen duidelijk naar voren in een van de andere geboortepapieren van Nederland: het Plakkaat van Verlatinghe. Dit document werd op 26 juli 1581 door de Staten-Generaal in Den Haag ondertekend en gepubliceerd. In het Plakkaat wordt het verzet tegen de Spaanse koning zélf gericht. Hij maakte namelijk dusdanig ernstig misbruik van zijn macht dat de Staten-Generaal zich als vertegenwoordigers van het volk gerechtigd voelden hem af te zetten. Een koning heeft zijn macht van God gekregen, maar mag die niet gebruiken om zich als een tiran te gedragen. Hij moet juist als een herder voor zijn volk zorgen. Daarbij moet hij de traditionele rechten ('privileges') van het volk in stand houden. Deze privileges bevatten onder andere afspraken over belastingheffing en rechtspraak. Nieuwe vorsten moesten bij hun aantreden beloven zich aan deze privileges te houden. Wanneer ze dat niet deden, verviel voor het volk de plicht om de vorst te gehoorzamen. Het besluit hiertoe werd niet zomaar genomen: het Plakkaat bevat een lange opsomming van grieven tegen de Spaanse koning. Ook

wijst het erop dat hij niet door nederige betogen en smeekschriften te bewegen was, maar een bedreiging voor zijn onderdanen bleef. Hij was van een herder veranderd in een wolf. Daarom zagen de Staten-Generaal uiteindelijk geen andere mogelijkheid dan hem te verlaten.

PRONKSTUK VAN NEDERLAND

Uit het Plakkaat blijkt een duidelijk kenmerk van Nederlandse nationale identiteit zoals die in de geschiedenis ontstaan is: het overheidsgezag is aan grenzen gebonden en de overheid mag erop aangesproken worden wanneer zij deze grenzen overschrijdt. Dit idee van de rechtsstaat heeft dus oude papieren en mag met recht gekoesterd worden. Het waakt ervoor dat overheden zich een al te grote bemoeienis met hun onderdanen veroorloven, met name wanneer het zaken van het geweten en geloof betreft. Begrijpelijk dus, dat het Plakkaat in 2018 werd verkozen tot 'Pronkstuk van Nederland'.

NATIONALE TROTS?

Tegelijkertijd leiden zulke uitingen van trots op het eigen verleden bij christenen vaak tot gefronste wenkbrauwen. Dat is ergens wel begrijpelijk: de hoogste loyaliteit van een christen ligt immers niet bij zijn aardse vaderland. Bovendien gaan veel vormen van nationalisme gepaard met een gevoel van superioriteit ten opzichte van andere landen. Tegelijkertijd bestaat er ook een ander uiterste, waarin er helemaal geen positieve aandacht voor het eigen verleden meer is. Het getuigt echter van gezond nationaal besef om belangrijke documenten uit het Nederlandse verleden op hun waarde te schatten. Een tekst zoals het Plakkaat van Verlatinghe kan bovendien ook in het heden dienen als inspiratie voor politici die waken voor de rechtsstaat.

Uit het Wilhelmus blijkt echter dat het in de geboortepapieren van ons land niet alleen maar draait om geschonden vrijheidsrechten en privileges. Het Wilhelmus is een voluit religieus lied. De diepste motivatie van Willem van Oranje was het streven naar een land

waarin God gediend kon worden zoals Hij dat in Zijn Woord vraagt. Uit het lied spreekt geen trots op het eigen land maar gaat het juist om geloofsvertrouwen op God. Het is belangrijk dit element van de Nederlandse geschiedenis en identiteit vast te houden. Uiteindelijk blijft de geschiedenis immers alleen bestaan als de herinnering eraan actief levend gehouden wordt. ◀

GEDEELTE UIT HET PLAKKAAT VAN VERLATINGHE

Het is algemeen bekend dat een vorst van een land door God tot hoofd van zijn onderdanen is aangesteld om dezen te beschermen en te bewaren voor alle onrechtvaardigheid, schade en geweld, zoals een herder zijn schapen moet beschermen, en dat de onderdanen niet door God geschapen zijn ten behoeve van de vorst, om hem in alles wat hij beveelt – of dat nu godvruchtig of niet godvruchtig, rechtvaardig of niet rechtvaardig is – onderdanig te zijn om hem als slaven te dienen.

Bron: B.J. Spruyt, 'Voor religie en vrijheid', (Apeldoorn 2015), p. 110.

COUPLET 14 EN 15 UIT HET WILHELMUS

Oorlof mijn arme schapen die zijt in groten nood, uw herder zal niet slapen, al zijt gij nu verstrooid. Tot God wilt u begeven, zijn heilzaam Woord neemt aan, als vrome christen leven, 't zal hier haast zijn gedaan.

Voor God wil ik belijden en Zijner groten macht, dat ik tot genen tijden den Koning heb veracht, dan dat ik God den Heere, der hoogsten Majesteit, heb moeten obediëren [gehoorzamen] in den gerechtigheid.

Actualiteiten en ontwikkelingen in politiek en samenleving door
Menno de Bruyne, voorlichter Tweede Kamerfractie SGP

Duits bloed en de Spaanse Koning

Het Wilhelmus is zo'n beetje het internationaalste volkslied ter wereld. Veel niet-Nederlanders die de tekst kennen, verbazen zich erover dat zowel Duitsland en Spanje al in het eerste couplet een plaats hebben. Duits bloed en eerbied voor de koning van Hispanje. En tóch klinkt in het Wilhelmus de protestants-christelijke grondtoon van ons land goed door, met dank aan Marnix van St. Aldegonde, aan wie de tekst van het Wilhelmus wordt toegeschreven. Overigens is ook Petrus Datheen genoemd als mogelijke auteur.

In de Tweede Kamer hebben Kamerleden of ministers best vaak coupletten of gedeelten tekst uit het Wilhelmus geciteerd. Ook onze Kamerleden hebben dat meerdere keren gedaan. Een keer werd onze nationale hymne zelfs gezongen. Dat was nog voordat het kabinet in 1932 het Wilhelmus tot volkslied verhef.

Dat gebeurde op vrijdag 11 juli 1919. De Kamer had die dag en de dagen ervoor uitvoerig gedebatteerd over een heet politiek hangijzer van die dagen: de invoering van de achturige werkdag. Met name de socialisten hadden decennialang strijd gevoerd voor een werkdag van maximaal acht uren. Het wetsontwerp waarin dit werd geregeld werd in de Kamer verdedigd door de rooms-katholieke minister van arbeid, Aalberse. Er waren slechts een paar Kamerleden principieel tegen

de wet: de communisten. Zij vonden de beperking van de arbeidsduur niet ver genoeg gaan.

De beslissing viel laat in de middag van vrijdag de elfde juli - de laatste vergaderdag voor het zomerreces. Na een hoofdelijke stemming bleek dat de Arbeidswet met grote meerderheid was aanvaard. Maar toen de Kamervoorzitter de uitslag van de stemming bekendmaakte, ontstond er rumoer in de vergaderzaal. De socialisten waren zo blij dat de wet was aangenomen, dat ze tot verbazing van de rest van de Kamer eendrachtig en luidruchtig hun strijdlid de 'achturenmars' begonnen te zingen.

OVERROMPELD

De rechtse Kamerleden werden totaal overrompeld en waren met stomheid geslagen. Op één na: de antirevolutionaire luitenant-kolonel L.F. Duymaer van Twist. Een echte houwdegen, compleet met snor, strijdvaardig afgevaardigde van Steenwijk en Staphorst, die ook de aanvoerder was van de Oranjegezinde Bijzondere Vrijwillige Landstorm. Hij was trouwens een van de oprichters van de Gereformeerde Bond en de Bond tegen het Vloeken. Als enige hield hij z'n hoofd koel.

Toen hij het rode overwinningsslied hoorde, nam hij onmiddellijk het initiatief: hij zette uit volle borst het Wilhelmus in. "Luide zingend sloeg hij tevens de maat",

stond er in de *Nieuwe Rotterdamse Courant* de volgende dag. Voor het eerst in de parlementaire geschiedenis weergalmde het Wilhelmus door de oude statige vergaderzaal.

En de voorzitter die waakt over de orde? Die "haastte zich met een hamerklap de vergadering te sluiten, teneinde niet in de formeele noodzaak te koomen te verkeereren van te trachten in te grijpen". Weliswaar stond (en staat) er nergens in het Reglement van Orde van de Tweede Kamer dat zingen in de Kamer verboden is, maar toch. De Tweede Kamer is geen concertzaal.

Minister Aalberse stond erbij en keek ernaar vanachter de ministerstafel, even verbouwereerd als glunderend. Hij kwam handen te kort om de uitgesproken gelukwensen en door een handdruk bezegelde felicitaties in ontvangst te nemen. Van links en rechts stroomden tevreden Kamerleden op de voldane bewindsman af. 's Avonds noteerde hij in zijn dagboek de woorden: "Het was een merkwaardig ogenblik. Ik voelde me gelukkig en dankbaar. Onze lieve Heer had me zichtbaar gesteund." ◀

"LUIDE
ZINGEND
SLOEG HIJ
TEVENS DE
MAAT"

Wat is de rustdag u waard?

Allerlei wetgeving in ons land draagt eraan bij dat de zondag meer en meer als een gewone dag wordt gezien. De 24 uurseconomie lijkt zich alleen maar uit te breiden. Om verschillende redenen is hier weerstand tegen.

De Vereniging Zondagsrust is ervan overtuigd dat het onze plicht is om op te komen voor de rust op en de heiliging van de dag des Heeren. Dat doen we op diverse manieren:

- » Wij zoeken contact met mensen die de zondagsrust niet in acht nemen, via brieven of persoonlijke gesprekken.
- » Wij geven voorlichting over ons werk, bijvoorbeeld op scholen en verenigingen.
- » Wij verlenen juridische bijstand en geven advies bij o.a. procedures tegen evenementen op zondag.

Daarom, wat is de zondag als rustdag ũ nog waard?

Wilt u ons **steunen** in ons werk?

Word vandaag nog lid (dit kan al **vanaf 1 euro** per jaar).

Geef uw gegevens vandaag nog door.

Fred. van de Paltshof 15 | 3911 LA Rhenen | 0317 61 43 98 | info@zondagsrust.nl | www.zondagsrust.nl
Vereniging Zondagsrust is ANBI -gecertificeerd RSIN: 004629875 | IBAN: NL98 INGB 0000 8786 28

Quiks
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT POTATOES

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

Quiks
FRESH POTATOES

Quiks
POTATO PRODUCTS

QUIKS.NL

groei door eerlijke communicatie

- interim management
- persoonlijke coaching
- bemiddeling & advies
- organisatiecoaching
- onderwijsontwikkeling

Sjaak van Wijngaarden MOC

Eerlijk en no-nonsense

We gaan gefundeerde kritiek niet uit de weg en vermijden scherpe vragen niet. Met die aanpak hebben wij al vele partijen succesvol kunnen helpen.

J&S
coaching en
consultancy

- erkende professionals met jarenlange ervaring
- universitair geschoold

J&S is er ook voor jongerenhulp, (kerkelijke) vertrouwenszaken en gezinsproblematiek

tel. (085) 040 65 62
jscoachingconsultancy.nl

COLOFON

REDACTIE

E debanier@sgp.nl

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
M. de Bruyne, mw. W. de Jong
en drs. J.A. Schippers

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

DIRECTEUR PARTIJBUREAU

drs. J.W. van Berkum
E jwvanberkum@sgp.nl

AFDELING COMMUNICATIE

T 010 - 720 07 75
E voorlichting@sgp.nl

BESTUURDERSVERENIGING

E bsv@sgp.nl

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

T 010 - 720 07 85
E wi@sgp.nl

SGP-JONGEREN

T 010 - 720 07 80

E beleidscoördinator@sgpj.nl

EERSTE KAMER

Binnenhof 22, 2513 AA Den Haag
T 070 - 312 92 00
E sgp@eerstekamer.nl

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu
I eurofractie.sgp.nl

SGP INTERNATIONAAL

E internationaal@sgp.nl

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

E finadmin@sgp.nl

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

VORMGEVING

De Groot - grootsgedrukt.nl
I grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden
en tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

Identiteit en Europa

De SGP ontleent zijn identiteit niet aan Europa. Onze partij heeft een andere Bron en Norm en vaart daarmee een eigen koers. Onze opstelling ten aanzien van Europa zegt dus veel over het inhoudelijke profiel van onze partij.

Wie Europese macht beschouwt als bepalend voor onze identiteit, loopt een groot risico.

Namelijk dat het Europees project kan uitdijen tot torenbouw van Babel anno nu. Dat Europa lijdt aan doorgesloten - en overschatte! - regelgeving laat ik nu verder rusten. Ik noemde Babel. De toren moest symbool staan voor menselijke macht en grootsheid, de top uitdagend tegen de hemel gericht. We weten uit de Bijbel hoe het met die toren is afgelopen. God verwarde de spraak zodat de mensen elkaar niet goed verstonden. Zo is Babel meer geworden tot een teken van culturele ontwrichting dan van welstand. Het grootsheidskenmerk van de Europese politiek is een belangrijk signaal. Het is voor de SGP een belangrijke reden om in Brussel en Straatsburg een kritisch geluid te laten horen.

VERWEVENHEID DOOR REFORMATIE

Onze identiteit en Europa hebben intussen wel veel gemeenschappelijk. De Europese naties van nu zijn terug te voeren op oude volken. Dan hebben we het over beschavingen die in belangrijk opzicht Romeins-christelijk zijn beïnvloed. Daarmee heeft Europa historisch gezien een gemeenschappelijke identiteit. En later heeft de Reformatie daar niet weinig aan bijgedragen. Luther zou in onze ogen een Duitser zijn geweest en Calvijn een Zwitser uit Frankrijk. Onze catechismus komt uit Heidelberg en onze Nederlandse Geloofsbelijdenis wordt *Confessio Belgica*

genoemd. We weten ons zeer verwant aan de belijdenisgeschriften van Westminster. Al deze aanduidingen wijzen op een sterke Europese verwevenheid van de reformatische traditie. Zo bezien is het bijzonder dat de SGP deze stemmen in Europa mag vertolken.

IDENTITEIT IN HET GELOOF

Maar wat is eigenlijk identiteit? Taal en geschiedenis zijn wel belangrijk. Maar uiteindelijk gaat het erover wie een mens is voor God. Door Hem zijn wij geschapen. Aan Hem Zijn wij verantwoording schuldig. Alle gebrokenheid in de wereld is veroorzaakt door onze zonde. Alleen door een levend geloof in Christus komt een mens tot zijn werkelijke identiteit. De Bijbel is onze vaste grondslag en ons onbedrieglijk kompas. Het is onze opdracht om dit tot bredere erkenning te brengen. Alleen bij Bijbelse normen en waarden vaart Europa werkelijk wel. We hopen en bidden dat we zo een blijvende bijdrage mogen leveren aan identiteit in Europa. ◀

DS. G.W.S. MULDER
vicevoorzitter

Aandacht laat mensen stralen

DB Keukens